

Komisja Oświaty, Kultury Fizycznej
Spraw Społecznych, Przestrzegania
Prawa i Porządku Publicznego
Rady Gminy Ustka

**INFORMACJA Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII ZA 2023 ROK**

W budżecie Gminy Ustka na 2023 rok na wykonanie zadań wynikających z harmonogramu realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zaplanowano wydatki w wysokości 687.878,00 złotych. Wysokość faktycznie wykorzystanych środków na realizację programu wyniosła 532.562,13 zł, co stanowi 77,5% wykonania budżetu.

Program stanowi kontynuację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ustka na rok 2022 oraz analogicznych programów wcześniejszych.

Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Program zakłada realizację działań, które są zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165, z późn. zmian.), jak i z kierunkami zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2020 roku poz. 2050 z późn. zmian.). Ustawy te nakładają na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek prowadzenia działań w obszarze profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom oraz integracji społecznej osób uzależnionych czyniąc je zadaniami własnymi gminy.

W ramach zintegrowanego przeciwdziałania uzależnieniom, nowym elementem gminnego programu są zadania związane z uzależnieniami behawioralnymi.

Problemy uzależnień behawioralnych, choć mają charakter powszechny, to jednak ze względu na różnorodność czynników mających wpływ na zjawisko UB, wymagają prowadzenia regionalnych i lokalnych diagnoz. Analiza ich wyników pozwala formułować praktyczne wnioski i zalecenia, celujące w obszary podwyższonego ryzyka.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ustka na rok 2023 stworzony został także

w oparciu o wybrane rekomendacje wydane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU) do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2023 roku.

Podstawową rekomendacją jest wdrożenie systematycznej diagnozy lokalnej mającej stanowić punkt wyjścia do planowania i wdrażania skutecznych strategii profilaktycznych i pomocowych. Zbieranie informacji na temat skali i rodzaju problemów związanych z uzależnieniami wynika z konieczności podejmowania działań w oparciu o analizę sytuacji i diagnozę potrzeb.

Należy też zaznaczyć, że Gminny Program został przygotowany w oparciu o Narodowy Program Zdrowia na lata 2021–2025 i odnosi się do wykazu zadań z NPZ służących realizacji celu operacyjnego nr 2 NPZ, tj. Profilaktyka uzależnień (Dz. U. z 2021 r. poz. 642). NPZ jest dokumentem strategicznym dla zdrowia publicznego, a więc podstawą działań w tym zakresie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ustka na rok 2023 powstał w oparciu o:

- 1) prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia,
- 2) upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży,
- 3) poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców,
- 4) podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 5) inicjowanie, wspieranie i prowadzenie badań dotyczących problemów wynikających z używania alkoholu, w tym przemocy w rodzinie,
- 6) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- 7) ograniczenia szkód zdrowotnych i społecznych,
- 8) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Głównymi celami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2023 roku były:

- 1) redukcja szkód spowodowanych używaniem alkoholu, narkotyków i dopalaczy oraz zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych poprzez działania wychowawcze, kulturalne i profilaktyczne;
- 2) redukcja szkód spowodowanych uzależnieniami behawioralnymi poprzez działania wychowawcze, kulturalne i profilaktyczne;
- 3) ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież poprzez wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki, opartych o kształtowanie właściwych postawi wartości;

- 4) ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych oraz rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz skali zjawisk przemocy w rodzinie;
- 5) wspieranie skutecznych procedur kontroli społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (przeciwdziałanie przemocy);
- 6) podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i dopalaczy oraz możliwości zapobiegania zjawisku;
- 7) zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej;
- 8) zwiększenie skuteczności istniejącego systemu pomocy dla osób uzależnionych, nadużywających alkoholu, członków ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie poprzez udzielanie kompleksowej pomocy specjalistycznej;
- 9) promowanie właściwych postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania zjawisku narkomanii, uzależnień behawioralnych, przestępczości i przemocy w rodzinie,
- 10) doskonalenie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia, promowania postaw społecznych ważnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej, sportowej i kulturalnej.

Oferta skierowana do mieszkańców Gminy Ustka w 2023 roku była różnorodna. Funkcjonowały następujące punkty pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom (skierowane były także do wszystkich mieszkańców Gminy):

- 1) Punkt Interwencji Kryzysowej działający w Urzędzie Gminy Ustka (działał od stycznia do czerwca, lipiec i sierpień stanowiły przerwę wakacyjną), interesanci przyjmowani byli w każdą środę miesiąca w godzinach od 15.00 do 17.00;
- 2) grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych w Objeździe (grupy prowadzone były przez certyfikowaną specjalistkę terapii uzależnień; punkty prowadzone były w systemie stacjonarnym), punkt prowadzony był w każdy poniedziałek miesiąca w godzinach od 15.30 do 18.30;
- 3) grupa wsparcia dla uzależnionych i współuzależnionych w Zaleskich (grupa prowadzona była przez certyfikowaną specjalistkę terapii uzależnień – punkt prowadzony w systemie stacjonarnym), punkt prowadzony był w każdy wtorek miesiąca w godzinach od 17.00 do 19.00;
- 4) grupa wsparcia dla uzależnionych w Pęplinie (grupa prowadzona była przez certyfikowaną specjalistkę terapii uzależnień - punkt prowadzony w systemie stacjonarnym), punkt prowadzony był w każdy wtorek miesiąca w godzinach od 19.30 do 21.00;
- 5) zatrudniono psychologa, który świadczy usługi w zakresie pomocy psychologicznej dla klientów Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz współpracuje ze szkołami na terenie Gminy Ustka.

Działały świetlice środowiskowe. W 10 świetlicach środowiskowych w Duninowie,

Gąbinie, Wytownie, Machowinie, Wodnicy, Pęplinie, Starkowie, Możdżanowie, Charnowie i Objeździe realizowane były zajęcia opiekuńczo – wychowawcze i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży prowadzone przez Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Słupsku. Zajęcia w każdej ze świetlic odbywały się dwa razy w tygodniu po 3 godziny (w tym 1,5 godziny zajęć socjoterapeutycznych i 1,5 godziny zajęć opiekuńczo – wychowawczych z elementami profilaktyki uzależnień).

Ponadto, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) zakupiła kampanię profilaktyczną do szkół Gminy Ustka pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł” do realizacji przez nauczycieli;
- 2) do szkół w Objeździe, Zaleskich i Charnowa zakupiła spektakle profilaktyczne dla dzieci i młodzieży;
- 3) sfinansowała program zajęć profilaktycznych z elementami robotyki w oparciu o zestawy Lego dla dzieci ze szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Ustka; programy obejmują dwie grupy dzieci z klas I – III oraz z klas IV – VIII.

W roku 2023 odbyły się kolonie letnie zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Słupsku a finansowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Kolonie tradycyjnie odbyły się w Białym Dunajcu. Na 10- dniowy turnus wyjechało 35 dzieci wcześniej uczestniczących w roku szkolnym w zajęciach w świetlicach socjoterapeutycznych działających na terenie Gminy Ustka.

Działalność profilaktyczna oprócz prowadzonej w ramach działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzone była w formie ścisłej współpracy z następującymi podmiotami:

- 1) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ustce,
- 2) Centrum Zdrowia Psychicznego w Słupsku,
- 3) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku,
- 4) Komisariatem Policji w Słupsku,
- 5) Strażą Gminną w Ustce,
- 6) Placówką Straży Granicznej w Ustce,
- 7) Wydziałem Żandarmerii Wojskowej w Ustce,
- 8) Szkołami Podstawowymi działającymi na terenie Gminy Ustka,
- 9) Parafiami Rzymsko – Katolickimi,
- 10) Sądem Rejonowym w Słupsku
- 11) organizacjami pozarządowymi zajmującymi się profilaktyką uzależnień.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Komisja składa się z siedmiu osób, pracami Komisji kieruje jej Przewodnicząca.

W 2023 roku Komisja obradowała 16 razy.

Głównym zadaniem Komisji było:

- 1) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (poprzedzone wcześniejszą lustracją punktu),
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego,
- 3) kontrola sprzedaży napojów alkoholowych.

Procedura zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego polega na zdiagnozowaniu osoby, co do której został złożony wniosek oraz podjęciu wszelkich środków polegających na pomocy przy podjęciu leczenia i terapii.

Komisja kieruje uczestnika postępowania do lekarzy biegłych sądowych – psychiatry i psychologa – w celu przeprowadzenia badania i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz określenia zasad i warunków leczenia. W 2023 roku skierowano do biegłych sądowych 10 osób.

W przypadku diagnozy zespołu uzależnienia od alkoholu, Komisja kieruje wniosek do Sądu o zobowiązanie danej osoby do podjęcia leczenia odwykowego, ustalenia sposobu leczenia odwykowego (leczenie ambulatoryjne lub stacjonarne) oraz ustanowienie na czas leczenia kuratora sądowego. W sprawach dotyczących zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego Komisja spotykała się prowadząc rozmowy z osobą uzależnioną, jej rodziną i wnioskodawcą. W 2023 roku Komisja skierowała do Sądu Rejonowego w Słupsku o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego 9 osób.

Środki finansowe zatwierdzone przez Radę Gminy Ustka w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zostały wydane zgodnie z jego zapisami, a zadania były realizowane między innymi poprzez:

- 1) organizację bezpłatnych dla mieszkańców Gminy miejsc świadczących pomoc rodzinie,
- 2) organizację czasu i zajęć dla dzieci i młodzieży poza zajęciami w szkole,
- 3) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu (dostępność profesjonalnej terapii warunkuje skuteczność innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin),
- 4) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie (nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego),
- 5) prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży
- 6) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i innych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych (dotacje udzielane podmiotom spełniającym kryteria określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii).
- 7) zapewnienie możliwości korzystania z porad i konsultacji Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego,

- 8) udzielanie wszechstronnej pomocy doraźnej poprzez pracę socjalną pracowników GOPS,
- 9) podejmowanie interwencji kryzysowych w rodzinach dotkniętych problemem narkomanii (policja, psycholog, pracownicy GOPS, członkowie GKRPA),
- 10) współpraca członków Komisji w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego przy udzielaniu pomocy osobom i rodzinom osób uzależnionych od narkotyków i dopalaczy.

Realizacja wydatków ze środków Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2023 roku

Lp.	Wydatek	Plan [zł]	Wykonanie [zł]	%
1.	Kolonie letnie dla dzieci uczęszczających w ciągu roku szkolnego do świetlic socjoterapeutycznych	58.000,00	58.000,00	100,00
2.	Prowadzenie i działalność 10 świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez Gminę Ustka (Charnowo, Gąbino, Duninowo, Machowino, Możdżanowo, Objazda, Pęplino, Starkowo, Wodnica, Wytowno)	200.000,00	200.000,00	100,00
3.	Składki na ubezpieczenia społeczne	10.000,00	2.807,65	28,08
4.	Wynagrodzenia bezosobowe (w tym i.in. wynagrodzenia osoby prowadzącej Punkt Interwencji Kryzysowej oraz zajęcia terapeutyczne w Objeździe)	80.920,00	72.817,32	89,99
5.	Zakup materiałów i wyposażenia (m.in. doposażenie świetlic socjoterapeutycznych, zakup materiałów biurowych, zakup słodczy dla dzieci, zakup kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, zakup programów Lego, opłaty sądowe opłaty komornicze)	92.000,00	67.204,79	73,05
6.	Zakup usług pozostałych (m.in., szkolenia członków Komisji oraz Zespołu Interdyscyplinarnego, wynagrodzenie dla osoby prowadzącej zajęcia terapeutyczne w Pęplinie i Zaleskich, wynagrodzenie za usługi psychologiczne, badania oraz wydanie opinii przez biegłych sądowych)	240.958,00	131.732,37	54,67
7.	Podróże służbowe krajowe	1.500,00	0,00	0,00
8.	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	4.500,00	0,00	0,00
	Razem:	687.878,00	532.562,13	77,50

Sporządziła: Lidia Orłowska – Getler

WÓJT GMINY USTKA
/-/ Rafał Konon